

ANTECEDENTS: *Ja que les ciutats antigues i medievals que van desaparèixer abans de la creació dels estats moderns (abans del 1500) rarament van editar publicacions oficials, la majoria de vegades s'empren com a punt d'accés de matèria. És per això que s'inclouen en la Llista d'encapçalaments de matèria en català.*

PROCEDIMENTS:

1. Establiu com a encapçalament de matèria el nom de qualsevol ciutat, població, poble, etc. que va deixar d'existir al voltant del 1500.

2. Nom antic contra nom modern. No establiu o assigneu com a encapçalament de matèria el nom antic d'una ciutat si es pot demostrar positivament que l'emplaçament original de la ciutat ha estat ocupat fins els temps moderns. En aquest cas, apliqueu la norma per a les jurisdiccions amb canvis de nom, fent servir només la última forma del nom, ex.:

Londres [*no*_Londinium]
Viena [*no*_Vindobona]

No obstant això, establiu com a encapçalament de matèria el nom de la ciutat antiga si la ciutat actual simplement es troba a les rodalies o per sobre de la ciutat desapareguda, però no hi té una connexió directa, a excepció del fet fortuït de la seva proximitat.

3. El nou encapçalament proposat es deixarà **en estat r REVISAR** per a la seva revisió, tot fent constar les fonts consultades.

4. Forma de l'encapçalament.

a. Useu la forma del nom amb el qual s'identifica la ciutat en la majoria d'enciclopèdies, diccionaris geogràfics, etc.

b. Afegiu al nom la qualificació **(Ciutat antiga)**.

c. No la qualifiqueu pel nom de la jurisdicció administrativa actual si no és necessari per tal de resoldre un conflicte.

d. No afegiu al nom el qualificatiu **(Jaciment arqueològic)** si el lloc en qüestió va existir com una ciutat amb entitat pròpia, i el nom adoptat representa el nom antic de la ciutat. Per als noms dels jaciments arqueològics en general, als quals s'afegeix el terme **(Jaciment arqueològic)**, a més del nom de la jurisdicció actual, vegeu la concreció **ARQUEOLOGIA** (CM-008; LCSHCM H 1225).

PROCEDIMENTS. (Continuació)

5. Referències. Feu les següents referències en el moment d'establir el nom:

[Nom de la ciutat] (Ciutat antiga)

x (UP) [nom/s alternatius] (Ciutat antiga)

x (UP) [nom/s moderns alternatius] (País modern)¹

xx (TG) Ciutats desaparegudes, en ruïnes, etc. -- [País modern]

xx (TG) [País modern] -- Arqueologia

6. Ús dels noms de ciutats antigues com a encapçalaments de matèria. Si l'obra que s'està catalogant tracta de la ciutat tal com es troba en l'actualitat, és a dir, com a jaciment, tracteu l'encapçalament de la ciutat com a jaciment arqueològic. Si l'obra tracta de la ciutat des del punt de vista d'haver tingut una vida pròpia, tracteu-la de la mateixa manera que els encapçalaments de les ciutats modernes.

a. Jaciments arqueològics. Seguiu les directrius de la concreció **ARQUEOLOGIA** (CM-008; LCSHCM H 1225), tot assignant el joc d'encapçalaments que els jaciments arqueològics requereixen.

b. Tractament de les ciutats. Assigneu el nom de la ciutat sense subdivisió per a les obres generals sobre la ciutat. Assigneu subdivisions temàtiques sota el nom, si s'escau, per a les obres que tracten d'aspectes especials de la ciutat diferents dels aspectes arqueològics, ex.:

Cartago (Ciutat antiga) -- Vida social i costums

No feu servir la subdivisió -- **Arqueologia**, ja que els noms de les ciutats antigues que s'empren com a encapçalament reben també el tractament de jaciments arqueològics mitjançant la referència xx (TG) **[País] -- Arqueologia**.

c. Subdivisió geogràfica. L'encapçalament corresponent a una ciutat antiga es pot usar com a subdivisió geogràfica, ex.: **Monedes romanes -- Abrittus (Ciutat antiga)**.

7. Ús dels noms de les ciutats antigues com a qualificadors. Quan el nom d'una ciutat antiga s'usa com a qualificador d'un altre encapçalament, com per exemple el nom d'un edifici, no es fa constar el terme **(Ciutat antiga)**.

Ciutat com a encapçalament: Cnossos (Ciutat antiga)

Ciutat com a qualificador: Palau de Cnossos (Cnossos)

---

¹ L'aclariment del país entre parèntesi, de moment, no s'aplica a la Biblioteca de Catalunya.